

SPAȚIUL DIN CDI: DE LA SOLITAR LA SOLIDAR

Georgiana Epureanu, Casa Corpului Didactic Cluj
Camelia Marian, Colegiul Tehnic "Napoca", Cluj-Napoca

1. Incursiune în temă

Universul bibliotecii rămâne și astăzi fascinant prin sensurile profunde ale cunoașterii mijlocite de lectură. Puse la dispoziția cititorilor, colecțiile și secțiunile tot mai diversificate conferă libertatea alegerii, dincolo de regulile birocratice și instrucțiunile oficiale care imprimă explorării spiritul rigorii și ordinea desăvârșită.

Dar, a fost tot timpul biblioteca un tărâm deschis generațiilor, necenzurat și sigur? A fost ea un depozit etern al memoriei umanității, în care cele mai valoroase produse spirituale au fost cu strictete selectate și armonizate pe parcursul veacurilor? Istoria bibliotecii este marcată de etape sigure, de splendide elanuri și realizări, dar și de distrugerii irecuperabile sau de dispariția în neant a unora dintre cele mai desăvârșite monumente ale gândirii, imaginației și cunoașterii (de exemplu, Biblioteca din Alexandria). Chiar și așa, cronicile, epopeile, poveștile, anecdotele, toate conservă în planul ficțiunii identitatea enigmatică a unor astfel de lăcașuri de cultură. Mesajul rămâne, în esență, același: spiritualitatea supraviețuiește numai prin cultură.

2. Metamorfoza

Cum a ajuns „biblioteca” să se prefacă în „CDI”? Este aceasta o întrebare care definește un secol prăfuit sau un deceniu desuet? Pentru generațiile actuale, acest „cum” își pierde nuanța dubitativă sau aura misterioasă în lumina firescului și a evidenței progresului tehnic și informațional. Biblioteca rămâne un *centru* în interiorul căruia activitatea de documentare se conjugă tot mai mult cu absorbția rapidă de informație. Redefinirea bibliotecii înseamnă depășirea barierelor numite oboseală, frustrare, lipsa de timp și crearea unui spațiu mai generos, în care instrumentele digitale și dispozitivele tehnice să minimalizeze distanțele dintre cărți și oameni. Astăzi, prin intermediul posibilităților oferite de Web, prestigioase biblioteci ale lumii pot fi accesate din orice colț al mapamondului, astfel încât cu toții putem deveni oricând „cititori online”. Contextualizarea lecturii în lumea virtuală ne apropie de sensul spațiului din CDI: un loc în care cititorii să poată accesa materiale informative în format tipărit sau electronic, dar să aibă și posibilitatea realizării unor activități diversificate de vizualizare, audiție sau de

elaborare a unor proiecte prin accesarea platformelor sau portalurilor educaționale. Cu alte cuvinte, CDI-ul este asemenea unui depozit extins al informațiilor din absolut orice domeniu al cunoașterii, dar pecetluit de aceeași străveche ambiție de a cuprinde toate produsele culturale ale umanității.

3. Activitățile în CDI: de la cititorul solitar la căutătorul solidar

Am definit în titlul lucrării spațiul CDI al Colegiului Tehnic „Napoca” din Cluj-Napoca printr-un joc semantic al cuvintelor: ca univers al evoluției de la imaginea cititorului *solitar* la imaginea cititorului care învață și devine *solidar*.

La inaugurarea CDI-ului școlii noastre, unul dintre obiectivele doamnei profesor documentarist Camelia Marian era dobândirea deprinderii cititorilor elevi de a munci individual și în echipă cu cărțile și de a-i obișnui să își găsească singuri informațiile necesare actului instructiv-educativ. Activitățile desfășurate în colaborare cu profesorii Colegiului Tehnic „Napoca”, inițierea unor activități care să faciliteze elevilor întâlniri cu scriitorii clujeni, expozițiile de cărți, vizionarea de filme, lansările de carte, elaborarea de proiecte școlare, activitățile de promovare a lecturii prin *Cercul de lectură* al școlii sunt câteva dintre realizările cultural-educative mai deosebite.

Dintre acestea, vom prezenta două activități care pot cu siguranță deveni exemple de bună practică:

- Lansarea broșurii *Ghidul tânărului voluntar* de Stelian Jugaru, fost elev al Colegiului Tehnic „Napoca”, Cluj-Napoca, 2012;
- Desfășurarea activității *Cercul de lectură*, coordonat de profesoara de limba română Georgiana Epureanu.

I. „Unul dintre lucrurile cele mai importante pe care le-am învățat a fost să gândesc liber și să nu-mi fie rușine în a mă exprima” (Stelian Juganu)

În 12 decembrie 2012, ora 12.00, la Colegiul Tehnic „Napoca” a avut loc un eveniment de impact pentru noi: Stelian Juganu, fost elev al școlii noastre, și-a lansat în CDI volumul *Ghidul tânărului voluntar*, apărut la Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2012. Sub deviza „Investește în tine! Investește în comunitate!”, Stelian Juganu a reușit să demonstreze cum drumul de la teorie la practică poate deveni ușor prin puterea

exemplului. Altădată elevul nostru, acum absolvent al Facultății de Asistență Socială, autor al unei publicații-confesiune care poate schimba vieți, Stelian ne-a captivat interesul și ne-a stârnit un profund sentiment de admirație prin dăruirea și implicarea lui în activități de voluntariat de mare impact pentru județul Cluj. Ghidul scris de el se vrea a fi un pas spre dezvoltarea personală și profesională a tuturor celor care pot și doresc să se implice activ în viața comunității. În încercarea de a defini voluntariatul, autorul ghidului pornește de la pilda biblică a talanților pe care fiecare om îi primește în viață. Dincolo de legile voluntariatului, de evoluția și domeniile de acțiune, impresionează puterea de dăruire a acestui tânăr, care crede că voluntariatul poate într-adevăr schimba vieți. Alături de el descoperim partenerii, colaboratorii și voluntarii implicați în activitățile implementate, un spațiu al generozității și încrederii în potențialul caritabil al ființei umane.

II. „Luata laolaltă, depozitarea electronică și prezervarea concretă a foilor tipărite îi permit unei biblioteci să-și îndeplinească cel puțin una dintre ambiții: bogăția conținutului”. (Alberto Manguel)

În contextul general al „crizei lecturii”, subiect atât de mediatizat în ultima vreme, ne-am propus încă din 2004 de la înființarea *Cercului de lectură* să

organizăm activități culturale prin care elevii să redescopere plăcerea lecturii și a scrierii. Dacă numărul celor care mai au timp să citească sau să scrie din plăcere este în scădere, nu înseamnă că preocuparea pentru carte ca obiect cultural pierde definitiv pariul cu televiziunea sau internetul. Dimpotrivă, o abordare modernă și democratică restituie cărții teritoriul specific și o reintegrează amornios lumii.

Fiind un proiect cultural, cercul de lectură și atelierul de scriere implică organizarea de exerciții creative de lectură și scriere. Prin libertatea alegerii cărților sau temelor de scriere, activitățile nu exclud tehnici de seducție axate pe momente care să stârnească bucuria, entuziasmul și chiar divertismentul. Întâlnirea cu paginile cărților scrise ori cu foile albe din fața „scriitorilor” presupune o ieșire din banalul orelor și programelor obligatorii. Totodată, se vizează prin crearea acestei comunități de lectură și scriere implementarea ideilor sau atitudinii pozitive la nivelul întregii școli. Cu alte cuvinte, idealul acestei echipe rămâne convertirea cât mai multor elevi la *citirea și scrierea din plăcere*. Proiectul *Cercurilor de lectură* s-a născut și a continuat să se extindă în cadrul Asociației Naționale a Profesorilor de limba română, Colegiul Tehnic “Napoca” fiind una dintre școlile implicate încă din stadiul de experiment.

Elevii *Cercului de lectură* au preferat ca întâlnirile lor să aibă loc în incinta CDI-ului, fapt ce a dus la atingerea cu succes a obiectivelor fixate la început de an școlar.

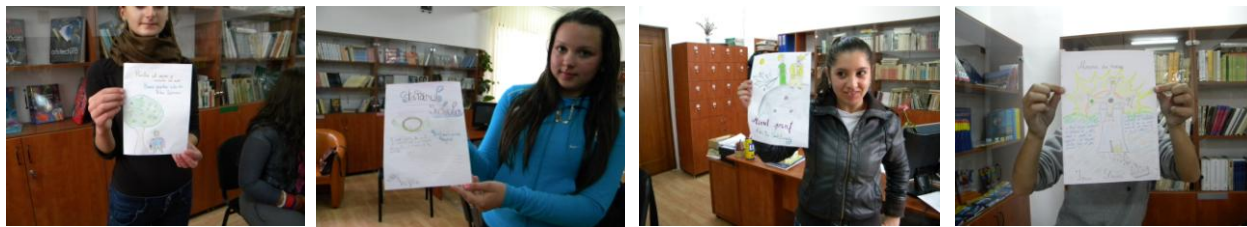
Un obiectiv general: Scopul principal al proiectului este încurajarea și dezvoltarea interesului elevilor pentru lectura/scrierea de plăcere, pentru interpretare ca act esențial uman.

Mai multe obiectivele specifice:

- analiza de nevoi prin aplicarea unor chestionare sau prin dezbateri privind interesul actual al elevilor pentru lectură/scriere;
- organizarea unor exerciții de lectură reflexivă și scriere creativă;
- evidențierea în cadrul școlii a ideilor obținute în urma activităților desfășurate cu elevii pentru atragerea altor elevi de partea cărților;
- publicarea de articole tematice sau expunerea produselor activității de lectură și scriere creativă;
- monitorizarea permanentă și evaluarea proiectelor prin produsele specifice disciplinei.

Câteva exemple de activități ilustrează puntea de legătură creată între membrii cercului de lectură, profesor și bibliotecar, generozitatea spațiului CDI care ne-a sprijinit tot timpul prin resursele oferite, dar și desființarea barierelor sau depășirea preconcepțiilor legate de dilema postmodernă carte vs. Internet:

- ✓ lectura cu voce tare a textelor preferate;
- ✓ scrierea de eseuri sau fragmente literare plecând de la personaje, secvențe narative sau întrebări deschise;
- ✓ ilustrarea copertii cărții preferate;

- ✓ dezbaterea *Cartea sau filmul?*, având ca suport lectura romanului *Împăratul muștelor* de William Golding și vizionarea ecranizării romanului realizată în 1990;
- ✓ inițierea unui blog al cititorilor, intitulat degustatoriidecarti;
- ✓ scrierea de scenarii pentru trupa de teatru a *Cercului de lectură*, plecând de la lectura unor texte ale prozei scurte;
- ✓ exerciții de lectură din operele autorilor contemporani consacrați, absenți din programele școlare.

Actul lecturii s-a manifestat pe parcursul experiențelor de lectură și scriere ca act creator și formator al deprinderii de a descoperi frumusețea drumului spre cunoaștere. Nicio cale nu este greșită pentru a-i apropia pe elevi de cărțile pe hârtie sau virtuale, de a-i determina să-și asume pe viitor rolul de cititor solidar al comunității numită familie, școală, loc de muncă, universitate, cu uimitoare și complexe interferențe.

Bibliografie:

1. *Lecturiada. Cercurile de lectură*, Editura Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca, 2005.
2. *Lecturiada. Cercurile de lectură*. Editura Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca, 2007.
3. *Lecturiada 3. Cercuri de lectură*, Editura Paralela 45, 2009.
4. Manguel, Alberto, *Biblioteca nopții*, Traducere din limba engleză de Anca Stoiculescu, Editura Nemira, 2011.
5. Pleșu, Andrei, *Despre frumusețea uitată a vieții*, Editura Humanitas, București, 2011.
6. <http://www.stelianjuganu.ro/>